

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Missionis Anglicanae Societatis Iesv

More, Henry

Avdomari, 1660

Litterae Personij de eodem ad Generalem. n. 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38320

1596. non moliuntur Angli nostri, nobiles, Sacerdotes, Seminaria vt capiti tuo imponatur diadema Cardinalitium. Hunc in finem obtinuerunt literas ab his proceribus, nominatim à Duce de Feria, & forsan ab ipso met Archiduce ad Regiam Majestatem atque ad suam Sanctitatem variolq; Cardinales, ad quam etiam ipsi varijs ex locis suas precatorias dederunt. Actum est quidem cum aliquibus à nostris ad inflectendam eorum animos potius ad Reuerendissimum Episcopum Cassanensem, quod multo vtilior sit opera V. Reuerentiæ Angliæ, & particularibus, & Seminarijs in statu in quo nunc versatur simplici & Religioso, quàm ad Cardinalitiam dignitatem euectæ; in qua minimè possit tam liberè versari cum omnibus Anglis, intelligere secreta, præscribere necessaria particularibus & secretis personis sicuti nunc; neque emendicare eleemosynas à Principibus & Nobilibus, à Prælatibus & Ecclesiasticis, à Ciuibus & Mercatoribus Cardinalis effecta, sicuti nunc sub priuato habitu, & modestia Religiosa apud omnes liberè & sine offensione facit: Non conuerteret à Religione Catholica alienos, non Catechizaret, non visitaret ægros in carcere, & priuatis ædibus, neque aduentantes Anglos in nauigijs in portibus varijs; neque administraret deniq; Sacramenta, sicuti nunc facit, & hæc præstat omnia summa cum vtilitate, & omnium ædificatione. Sed totam sollicitudinem cogeret transferre ad negotia publica Ecclesiæ, & ad œconomiam & curam domesticam, quæ non posset non esse permagna, vbi proventus exigui sunt, domestici multi, pauperes & peregrini plurimi, desiderium omnes iuuandi ardens. Nam quid posset conferre in Seminaria auxilijs aucta dignitate Cardinalitia? haberet, inquam, proventus octo vel decem millium ducatorum: Quid illud esset ad opitulandum tam multis, ad succurrendum Seminarijs, & ad honestam necessariamque familiæ sustentationem? Hæc, inquam, suggerimus, & ostendimus Dominum Cassanensem iam habere proventus certos & paratos, & maiores quam habuerit optimus Cardinalis *Alamus*: Sed hæc non eos mouent, propter causas Vestræ Reuerentiæ notas, cuius candor, humanitas, rerum Anglicarum peritia, & in omnes caritas, sic eos capit, vt non intendant alijs quam suis consilijs. Superest igitur vt vestra Reuerentia, quod factura erat me non monente, valdè generose agat, ne porta semel aperta laxetur magis, magisq; pateat aliquorum ambitioni. Aduigilet autem nè clam se cum Rege agant, & eius animum inducant in hanc persuasionem, quod licet Societati non expediat, expediet tamè bono communi Ecclesiæ, & Regni Anglicani; nam vt pientissimus est, verendum est ne sibi persuaderi patiatur: Illud autem persuasum habeo, nullum esse in Societate qui vel facilius, vel efficacius amoliri possit à Societate hoc malum quàm Reuerentia Vestra, quam vt Deus Dominus noster conferuet precor, & Sanctis suis precibus multum me commendo. Bruxellis 24. Nouembris 1594,

Reuerentiæ Vestræ seruus in Christo *Oliuerius Manareus*,

IV. Erat id temporis Hispali *Personius* cum has accepit, quid responderit *Manaræo* non reperio: Sed missis eius literis ad *Claudium* Generalem hæc adiungit.

Admo-

Admodum Reuerende in Christo Pater Noster Pax Christi. Quod rari-
 rius breuiusque his præteritis mensibus ad Paternitatem Vestram scripse-
 rim in causa fuit partim valetudo aduersa, partim etiam quod negotium nul-
 lum magni momenti occurreret de quo scriberem: Nunc verò quando fe-
 brius nostris quartanis, Dei beneficio, magna ex parte, leuatus sum (licet
 non omnino liber) & negotium se offert grauissimum, copiosius mihi scri-
 bendum duxi. Post mortem Illustrissimi Cardinalis *Alami* rumusculi nescio
 qui his in partibus spargi cæperunt mihi impendere Cardinaliciam dignitatē;
 quod etsi mihi eo tempore ridendum potius & contemnendum, quàm resisten-
 dum videbatur, & quod nullo certo fundamento aut auctore niteretur, & e-
 iusmodi esset negotium de quo ego sine verecundia vix loqui aut mentionem
 facere possem, ne quod dicitur, dum fumum conarer reprimere, flammam
 viderer velle accendere; tamen cum postea Madriti etiam nonnullorum ho-
 minum sermone agitari rem comperi, neque non Romæ, magis me com-
 motum sensi; postea vero cum ante biduum opinor, vel triduum literas
 à Patre *Oliuero Manarao* acceperim, (quarum exemplar ad Paternitatem
 Vestram vnà cum his transmittitur) quibus intellexi serio id negotium ab An-
 glis nostris in Flandria agi, vel saltem bonum Patrem sic existimasse (quan-
 quam alij recentius contrarium scripserint) non amplius mihi tacendum om-
 nino iudicavi, saltem apud Vestram Paternitatem, cuius præcipuam in me
 caritatem semper expertus sum, & cui ex officio Paterni sui regiminis, tum
 mihi tum Societati etiam ipsi prospicere incumbit. Primò igitur verissimè
 Paternitati vestræ affirmare possum, molestissimam mihi extitisse huius rei
 mentionem: Nihil enim ab animi mei vel sensu vel iudicio alienius cogitari
 potest, quàm ut ego ab hoc tranquillo vitæ genere, in quo summa animi con-
 solatione, non nihil in Sanctum Dei seruitium, & commune Patriæ meæ af-
 flictiissimæ subsidium, per eiusdem Domini nostri gratiam, conferre videor,
 ad aliud vitæ exercitium tam longè dispar transferar, ad quod licet illustre &
 per se Sanctum & Venerabile, ego tamen in me nullam vel aptitudinem
 vel inclinationem sentio, nec vires habeam quibus illud expleam. Deinde et-
 iam, ut quod verè sincereque in Domino nostri conspectu, re bene perpen-
 sentio eloquar, omnino iudico ea omnia verissima esse quæ Pater *Oliuarius*
 enumerat incommoda, quæ causæ nostræ publicæ acciderent, si ego ab hoc
 vitæ cursu remouear, nimirum quod Seminaria tum Hispanica tum ea etiam
 quæ in Belgio sunt detrimentum paterentur; & si quid modò particularibus
 hominibus præsto, id minus præstare possem extra hoc vitæ genus, utilio-
 remque omnino esse operam meam Patriæ, cuiusque meis modò (si tamen
 utilis est) quàm esset alio illo in genere quod aliqui mihi obtrudere vellent,
 non intelligentes incommodare se sibi ea in re qua maxime prospicere & cō-
 modare cupiunt. Quod cum verissimum sit, Paternitatem Vestram humil-
 limè, omniq; quo possum affectu ob Dei causam precor, ut veri Patris of-
 ficiū hac in re præstet, & periculum hoc (si quod impendat) nihil enim
 adhuc

1596.

adhuc certi habeo, auertere conetur. Quibus autem illud medijs fieri possit, Paternitatis Vestræ prudentia optimè constituet; ego solummodò rem ipsam significandam, & Paternitatis Vestræ caritati proponendam iudicauit. Deus ipsam multos in annos incolumem nobis conseruare dignetur, cuius Sanctis Sacrificijs me humillimè commendo. Hispali. Die 20. Februarij 1595. Reuertendæ Paternitatis Vestræ indignus Filius & seruus, *Robertus Personius*. Hæc *Personius* ad *Claudium* Generalem; quibus liquido ostendit superfluum esse eum cohortatione auertere qui sponte fugiebat?

Eiusdem
literæ ad
Franciscū
Inglefield.

V. Multo tamen id apertius legitur in literis ad Franciscum Inglefield aliquot post mensibus exaratis: Erat Franciscus Inglefield *Personio* ab antiquo tempore coniunctissimus, integerrimè Catholicus, & Catholici Regis rationibus addictissimus; Quem *Personius* in Purpuratorum Patrum Collegium cooptari & iudicabat dignissimum & vt amicissimum optabat: Fuerat enim *Philippo* & *Mariæ* regnantibus à consilijs, vir maturo iudicio, propensâ in omne bonum voluntate, omnibus ad dignitatem Cardinalitiam acumentis ornatissimus. Hic frequentibus literis rogarat *Personium* vt suam vellet Regi Catholico sententiam aperire de Cardinale in *Alani* demortui locum substituendo; In illud tandem descendit *Personius*; & scriptis literis ad Dominum Ioannem Idiaques (virum in consilio Regio fidentissimum) explicuit, quàm id primùm, eo præsertim tempore, esset necessarium, & quibus hominem oportebat esse dotatum ornamentis. Dein, si quinam essent futuri idonei quæreretur, remisit ad *Iosephum Creswellum*; tum quia sciebat hunc & instituti Societatis esse studiosissimū; & cum comperisset huiusmodi agitari inter Principes viros cōsilia, atque in *Personium* coniecisse oculos, respondisse pro more suo quibusdam per parabolam, "Non esse Deum aut opis aut consilij tam egenum, vt cum in animo esset vestem nouam parare, eam sineret ex veteri & lacernoso confici pallio." Tum etiam nominare quemquam refugiebat quoniam inter primos nominandus videbatur ipse Franciscus Inglefield, qui tamen pro veteri amicitia rogarat *Personium*, ne sui hac in re mentio fieret. His Francisco expositis, quid de se ipse sentiat his verbis aggreditur enarrare.

Nunc verò quoniam occipi tecum clarè his in literis & cum omni fiducia agere, progrediar aliquanto vterius, & quod ad hoc negotium spectat, totum effundam animum meum, & quidquid intus in me sentio, siue iudicij, siue propensionis aperiam in conspectu Dei, sine vlla simulatione post multam apud me & Deum meum deliberationem, cum quanta potui indifferentia & summo desiderio & voto cognoscendi diuinam voluntatem. Primum igitur, vt tu probe nosti, licet salus totius mundi penderet ab hac mea promotione ad dignitatem quam tu mihi optas (quod quàm sit incertum Deus nouit, & euentus ipsi mirè varij nos commonent, vt in quibus quotidie fallimur siue nostras inspiciamus siue aliorum rationes) Ego tamen neque directè possum, neque indirectè prætere, aut ambire hanc promotionem, quoniam voto adstringor vt nè ambiam: Quod votum vt inuiolatum custodiam det mihi, obsecro, Deus suam sanctam gratiam, atque vitam istam mihi